

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣ

Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐλλόγιμον φίλον μου εὐγενέστατον κόμητα Δεκάστρον.

Ἀξιότιμε φίλε,

Ὅτε ἔμαθον ὅτι ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῇ αὐτόθι κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας φιλολογικὴν συνέδριον, ἐσκίρτησα ὑπὸ χαρᾶς ἀναλογιζόμενος ὅτι ἡ πενιχρὰ καὶ περιφρονημένη φιλολογία μας ἔμελλε τέλος νὰ τελέσῃ χαρμόσυνον πανήγυριν. Ἀγνοῶ διατί προϋτιμῆθη διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ συνεδρίου ἡ βασιλεύουσα πόλις ἀντὶ πάσης ἄλλης· ἀλλὰ, κατὰ μέρος θέμενοι τὴν μετριοφροσύνην, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι καὶ ἡ αὐτόθι ἐπὶ διετίαν τῶρα ἀφανῶς μὲν ἀλλὰ φιλοπόνως περατεινομένη παρουσία σου δὲν ὑπῆρξε ἴσως ἡ ἐλαχίστη τῶν ἀφορμῶν τῶν συνεργησασθῶν εἰς τοῦ τόπου τὴν ἐκλογὴν.

Καὶ ἐκ τῆς ἡμετέρας κλεινῆς πρωτευούσης, τῆς ἐστίας τῶν φώτων, τῶν γραμμῶν τοῦ ταχυδρομείου καὶ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἐπρόκειτο νὰ σταλῶσιν ἀντιπρόσωποι λόγιοι ὅπως περαστῶσιν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ συνεδρίου. Πλὴν ὅσας γνώσεις καὶ ὅσην ἀξίαν καὶ ἂν εἶχον οἱ ἀντιπρόσωποι οὗτοι, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δικτελῶσι κατὰ πάντα ἐνήμεροι τῆς φιλολογικῆς κινήσεως καὶ παραγωγῆς καθ' ἅπασαν τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα. Τὰ πεδία τῆς φιλολογίας μας εἶνε εὐρύτατα. καθ' ἑκάστην δὲ βλαστάνουσιν εἰς αὐτὰ νέοι θαυροί, νέα ἄνθη μυρόεντα, θνήσκοντα δυστυχῶς ἁπλῶς ἕνεκα τῆς ἀβελτέρου ἀμελείας. Φιλεργὸς γεωπόνος ἐγώ, ἐκ νεότητός μου συνειθίσκα, ὡς γινώσκεις, σὺ ἐπέρχαστε φίλε, εἰς τὴν περισυναγωγὴν καὶ τὴν σπουδὴν τῶν ἀδικουμένων αὐτῶν διανοητικῶν προϊόντων, κατήρτισα ἐπ' ἐσχάτων πλουσίαν συλλογὴν, ἐκ τῶν δειγμάτων τῆς ὁποίας οὐκ ὀλίγον θὰ ὠφελεῖτο τὸ συνερχόμενον αὐτόσε συνέδριον, σχηματίζον σαφῆ ἰδέαν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν κατωτέρων στρωμάτων τῆς φιλολογίας μας καὶ περὶ τοῦ καταλλήλου πρὸς καλλιέργειαν αὐτῶν λιπάσματος. Ἀλλ' ἐπειδὴ δυστυχῶς αἱ ἀσχολίαι μου δὲν μοὶ ἐπιτρέπουν νὰ παρευρεθῶ εἰς αὐτό, ἀπεφάσισα νὰ καταστήσω σέ, ἀγαθὸν τῆς Κερκύρας καὶ τῆς ἀθανάτου μάρτυρος Αἰκατερίνης ἀπαράμιλλε γεννητορ, ἀντιπρόσωπόν μου καὶ νὰ υποβάλω διὰ σοῦ εἰς τὴν γνώσιν καὶ τὴν κρίσιν τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου μερικὰ τῶν ἀγνώστων τούτων ἔργων, τῶν μρτυρούντων τὴν ἀκμὴν εἰς τὴν ἀφίκετο ἐπ' ἀγαθῇ ἢ παρ' ἡμῖν φιλολογικῇ παραγωγῇ.

Στιβὰς ὁλόκληρος τευχῶν, φυλλαδίων (ὄχι σιγαροχάρτου! ἃς ἐξηγώμεθα χάριν τῶν κ. εὐζώνων) ἐφημερίδων, ἡμιφύλλων κλπ. εὐρίσκεται ἐνώπιόν μου. Εἰς δεινὴν ἀπορίαν εὐρίσκειαι, ὦ ἀξιάγκαστε φίλε, μὴ γινώσκων πόθεν ν' ἀρχίσω· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐπιλέγωμαι μὲ θάρρος καὶ ἄρχομαι ἀπὸ τοῦ πρώτου τυχόντος.

Καὶ τὸ πρῶτον τοῦτο ἔτυχε νὰ εἶνε ἐν φυλλάδιον τοῦ ἐν Πάτραις ἐκδιδόμενου περιοδικοῦ Φάρος, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν διεύθυνσιν εἰς τῶν συνεργατῶν συνιστᾷ νὰ δημοσιεύῃ ἔργα κατὰ προτίμησιν Πελοποννησιακὰ πρωτότυπα ἔστω καὶ ἡμιτελῆ. Καὶ ἰδοὺ π. χ. μία περιεκτικὴ ἐξ ἑνὸς μυθιστορήματος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Τελευταῖος Μάιος» δημοσιευμένου ἐν αὐτῷ, ἔργου ἀναμφισβήτου Πελοποννησιακοῦ, πρωτοτύπου, κατὰ πᾶσαν δὲ πιθανότητα καὶ ἡμιτελοῦς :

«Ὁ ἥλιος ἐπιδείνων ἤδη τοῦ ἐπιχρύσου αὐτοῦ ἄρματος ἐσφαίνετο εἰς τὴν ἀφραν τοῦ ὀρίζοντος προσπαθῶν διὰ τοῦ σπινθηροβολούντος αὐτοῦ βλέματος νὰ ἐξαλείψῃ καὶ τὴν τελευταίαν σκιάν τῆς ὑπὸ τῆς λάμψεως αὐτοῦ σκοτιζομένης σελήνης».

Καὶ ἐπειδὴ μᾶς ἔτυχεν ὁ Φάρος ἃς προσπαθήσωμεν ὑπὸ τὰς ζωηρὰς ἀκτῖνας τοῦ νὰ διαπλεύσωμεν καὶ τὸ πέλαγος τῆς ποιήσεως, πέλαγος ἀληθές, ἀφοῦ πρόκειται περὶ πνιγμοῦ καὶ τοικυμίας. Τὸ ποίημα ἐπιγράφεται «Ἐπνίγη Ἐκείνη!» Εἶνε δὲ ἔργον τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως τοῦ μυθιστορήματος. Ἀκούσατε τί συμβαίνει :

Ὁ ἀνεμὸς πνέει σφοδρῶς καὶ ὁ βορρᾶς μυκάται,
ἡ τῆς θαλάσσης κοπὴ χλαμῖς ὅλο θολοῦται.
Τὸ οὐδμα ἐξογκνύμενον παρὰ τὴν ὄχθην θλάται
καὶ εἰς πτυχὰς τὸ κάλυμα τοῦ ὕδατος ἀπλοῦται.

Φυσικῶς τῷ λόγῳ ὁ οὐρανὸς ζήλοτυπαὶ διὰ τὴν τοιαύτην κατάστασιν τοῦ ὕδατος καὶ κάμνει καὶ αὐτὶς τὰ διὰ τοῦ!

Τὰ νέφη βαμβακοειδῶς τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου
βομβοῦσι καὶ ἀνοίγουσι κρατῆρας ἰσχυροῦς.

Ἐνεκα τῆς τοιαύτης ἐκρύβου καταστάσεως τῶν στοιχείων ἀναστατῶνται καὶ ὁ νεὺς ἐνὸς νέου ἔχοντος τὴ βλέμμα «μεῖλιχον ἐταστικὸν καὶ φοῖβον (!)», ὅστις ἠτένιζε μετὰ πλείστου ἄλγους ἀκάτιον «κροῦον πρόμνην σιγαλὰ στό μέσον τοῦ πέλαγους» τοῦ ὁποίου, ἀλλοιμονον! «τὰ ὕδατα ὑπερπληροῦν τοὺς πόρους» ἐνῷ οἱ ἱστοὶ τοῦ «ἐκβάλλουν κραυγὰς παραφόρους!» Τρέχει τότε ὁ νέος «βιάζεται ἐπείγει», ρίπτεται εἰς τὸ ὕδωρ, κινεῖται ἐν αὐτῷ «μετὰ πολλοῦ ψιθύρου».

Πλὴν φεῦ! πάντα τὰ μέλη τοῦ δὲν ἦσαν ἐκ σιδήρου
ἵνα ἀντέσχῃ εἰς κρυττόν κρημνὸν τόσον βαρὺ!

Μετ' ὀλίγην ὥραν δὲ :

Ὁ ἀνεμὸς κοπάσκει
καὶ τῆς θαλάσσης τὸν θυμὸν μικρὸν μεταβάλλων,
Κόμματα περιφέροντα ὕλα καὶ ὕλας πύλας
ἐπὶ τῶν ὤμων ἔφερον δύο τόματα νεκρῶν.

Καὶ ἐννοεῖς, φίλτατε κόμη, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐβάρυνε περισσότερο τοὺς ὄμους τῶν ταλαιπώρων κυμάτων ἦτο ἡ ἀθλίη ἐκείνη ἀπόλυτος ὀνομαστικὴ!

Ἀλλ' ἃς ἀφήσωμεν τὰ λυπηρὰ ταῦτα θέματα καὶ ἃς ἔλθωμεν εἰς ἄλλα γεννηκίτερα ἀνδρίζοντα τὸ φρόνημα. Ἡ ἐπιπνοία τῶν παρὰ τὰ σύνορα συμπλοκῶν ἐνέπνευσε πολλοὺς ραψωδοῦς, πλὴν πάντας ὑπερηκάντισε περὶ τὴν ἐμπνευσιν καὶ τὴν φαντασίαν ὁ κ. Θεμιστοκλῆς Δημητρώπουλος Λέσβιος γράψας Ἡρωϊκὸν ποίημα καὶ δὴ εἰς καθαρύουσαν γλῶσσαν. Ὁ συμπατριώτης τοῦ Ἀλκαίου καὶ τῆς Σαπφούς ἀναπαριστᾷ ὡς ἐξῆς τὴν γενομένην εἰς τὴν πρωτεύουσιν ἐντύπωσιν ἐκ τῆς εἰδήσεως τῶν συμπλοκῶν :

Ὡς ἀστραπὴ ἡ εἰδήσις στήν Πόλιν ἔχει φθάσει
καὶ ἅπαντες χαρούμενοι τρέχαμεν στὰς Πλατείας
πῶς ὁ Πετροπουλάκης μας ἔρθετο σὺν Δαμάσι
καὶ ἠρωτᾶτο ὁ καθεὶς ἂν ξέρῃ εἰδήσεις νέας.
Ἄλλοι ἔτρεχαν εἰς τὰς ὁδοὺς νὰ πληροφορηθῶνε
καὶ ἄλλοι στὰ Ἀνάκτορα...

Καὶ εἰς τὰ Ἀνάκτορα βεβαίως δὲν εἰξευρον τίποτε· ἀλλ' ὁ ποιητὴς τὰ γνωρίζει ὅλα· γνωρίζει ὅτι «ὁ Κακλαμάνος πρόσταξε θέστε ἐφ' ὅπλου λόγχης» ἂν καὶ δὲν ἐπέκειτο σύγκρουσις ἐκ τοῦ συστάδην ἀλλ' ἀπλῶς σύγκρουσις μὲ τὴν κατάληξιν τοῦ ἀνωτέρω στίχου : λόγχοι. Δυστυχῶς :

Ὑπόκωφος ἀναδῶν, Βασιδουζούκου σφαῖρα
ἐτρήθησε τ' ἠρωϊκὰ χαλιδεῖνά του στήθη.

Καὶ ἐνῷ ἀπὸ τοῦ στόματός του «ἔρρει ἄφροῦς καὶ αἷμα»,

Ἦ θιὰ ἡ Ἀθῖνᾶ μετὰ τῆς Περσεφόνης (1!)
πετώσα εἰς τὰ ὑπαιθρα τοὺς Ἑλλήνας ἠλόγει.

Κανεῖς δὲν εἰξεύρει τί κάμνει πλέον :

Ρετζέπ-κασσῶς τὸ στρατεύμα τετράγωνον τὸ χάνει,
καὶ ἀμυντικῶς ὁ Λῶρης μας ἔσωθεν τὸν προσβάλλει

Ἄλλος εἶνε ὁ βλέπων καὶ ἄλλος ὁ ὁμιλῶν, π.χ.

Καὶ βλέπων τις τὰ πράσινα σαρίκια τῶν ἱππέων
Ὁ ἥρως Μήτσας φώναξε θὴ νὰ τοὺς φάμε ὅλους.

Ὅλα τὰ κεφάλια εἶνε ἄνω κάτω, ἰδίως κάτω :

*Ἐδελφεῖς καὶ ἱμάμια κεφάλια ζουρισμένα
καὶ ἄλλο βασιλοζούκινο κεφάλι δίχως σῶμα :

Αὐτὸ ἰδίως τὸ «κεφάλι δίχως σῶμα» ἦτοι ἡ ἀσώματος κεφαλὴ κατορθώνει θαυμάσια· ὅχι μόνον λαλεῖ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκδίκησιν πληγώνει τὸν Δῶρην ἀποκόπτουσα τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ ὀνόματός του. Ἰδού :

Μ' ὠμίλας τὸ ἄμοιρο καὶ μοῦδεινε τὸ βόλι
μ' ἔδεινε δὲ καὶ τὴν σπαθὴν ποῦ εἶχε στὸν λαιμὸν του
καὶ ἐφώναζεν Ἀλλάχ, Ἀλλάχ! μὲ σκότωσεν ὁ Δῶρην
στὸ πρῶτό του ξεσπάθωμα πεύρεθν στὸ πλευρό του.

Καὶ ὁ Δῶρην μὲ τὸ βόλι διήκουσε πλέον ἡδελφωμένοι. Εἰς μίαν μόνην περίστασιν φαίνεται κρατῶν τὸ γιαταγάνι, ἀλλὰ αὐτὸ σφάντα εὐζωνας. Εἰς ἄλλην περίστασιν πάλιν ἡ ἡχώ ἐκτελεῖ περίεργα ἀκουστικὰ παιγνίδια ἐπὶ τῆς γραμματικῆς ἀναγγέλλουσα εἰς τὸν ποιητὴν «νέος τις ἀριστεύσας» ὅστις εἶνε ὁ Δημητρίτσας. Ἀλλαχοῦ πάλιν ὁ Δημητράκοπουλος καὶ δύο στρατιῶται

Ἐδάδιζαν ἀτρόμητοι σὰν Γερμανοὶ ἱππῶται

ἡ δὲ σφαῖρα ἐσύριζε «σὰν δίκου πο μαχαῖρι».

Τέλος ὁ ποιητὴς δυσκασχετεῖ μόνον δι' ἐν πρᾶγμα

Δὲν ἔπρεπε ὁ βασιλεὺς, δὲν ἔπρεπε νὰ λείψῃ,
παρὰ φιλικῶς νὰ ῥοθῇ καὶ μὲ τ' ὀπιτελεῖτον.

Βεβαίως ἤξιζε τὸν κόπον νὰ ἐκκινήσῃ φιλικῶς ὁ βασιλεὺς μαζί μὲ τ' ὀπιτελεῖτον διὰ νὰ ἴδῃ τοιαῦτα. Ἀλλὰ μὴ ἀγανακτήσῃ διὰ τὴν ἄλλειψιν, ὡ ἀγκθὲ ποιητὰ! Ἐν ὀνόματι τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῆς Περσεφόνης, ἐξακολουθήσε τὸ ἔργον σου.

Σταματῶ ἐδῶ, φίλε κόμη, ἐπιφυλασσόμενος εἰς τὸ προσεχὲς νὰ σοὶ διαδιδάσω καὶ ἕτερα δειγμάτων προϊόντων ἀνταξίων τῶν σημερινῶν. Τόσον καὶ τόσον ὁ καιρὸς δὲν ἐπείγει, διότι τώρα τελευταῖον μαυθάνω ὅτι ἐντολὴ τοῦ Σουλτάνου ἀπηγορεύθη ἡ συγκρότησις τοῦ Συνεδρίου.

Νὰ μὲ συγχωρήσῃ ὁ Παδισάχ, ἀλλ' ἀναζητῇ τοὺς ἐχθρούς του εἰς τὴν τόσον ἀβλαβὴ φιλολογίαν μας, τότε καλλίτερον θὰ ἦτο ἀντὶ νὰ περιποιηθῇ τόσον τὸν κ. Κορωνάιον νὰ προσκαλέσῃ καὶ νὰ περιποιηθῇ περισσότερον τὸν κ. Ἀναγνωστάκη.

Ὁ ἀγαπῶν σε φίλος

Τσοπανάκης

ΔΝΕΥ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ

Νάχεν. Δυστυχῶς αἱ ἐρωτήσεις σας ἀναφέρονται εἰς πράγματα ἐκφεύγοντα τὴν δικαιοδοσίαν μας. Ὡς πρὸς τὴν ἀναφορὰν εἶνε παράκαιρος πλέον. — Μώμω. Ὡ, τὴν δυστυχίᾳ! πολὺ τὴν ξε...θεώνει τὸ ποίημά σας! — Σ. Π. Κέρκυραν. Ἐν καταλλήλῳ στιγμῇ θὰ χρησιμοποιήσωμεν καὶ αὐτὰς τὰς πληροφορίες.

ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΟΣ

Ἐχων ἰδίαν πρακτικὴν μέθοδον καὶ ἀρίστους συστάσεις ἐν αἷς καὶ τὰς ἰδικίς μας διαθέτει ὥρας τινὰς παραδόσεων, Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

Πλήρης σειρά τῶν φύλλων τῆς Α' ἑξαμηνίας

ΤΟΥ ΑΣΤΕΟΣ

ἀποτελοῦσα τόμον ὀγκώδη πωλεῖται εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς ΕΣΤΙΑΣ ἀντὶ δρ. 7. Εἰς τὰς ἐπαρχίας ἀποστέλλεται ἀντὶ δρ. 8 καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀντὶ δρ. 10.

Τὰ ὀλίγα ἀπομείναντα παλαιὰ φύλλα

ΤΟΥ ΑΣΤΕΟΣ

Τιμῶνται λεπτὰ 30 ἑκάστον.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

ὑπὸ Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Συνδρομαὶ εἰς ὁλόκληρον τὸ σύγγραμμα ἐγγράφονται εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἑστίας.

Τιμὴ αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις δραχμαὶ 38. — Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δραχμαὶ 40. — Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φράγκα χρυσὰ 40.

Ἐξεδόθησαν ἤδη τὰ 18ον καὶ 19ον φυλλάδιον εἰς ἓν τεύχος ὁμοῦ. Ἡ ἔκδοσις καὶ τῶν ἐπομένων φυλλαδίων θέλει ἐξακολουθήσῃ τακτικῶς.

Οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀποστέλλοντες τὸ τίμημα πρὸς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἑστίας λαμβάνουσιν ἀμέσως τὰ ἐκδοθέντα φυλλάδια ἐλεύθερα ταχυδρομ. τελῶν. Ἡ ἀποστολὴ καὶ τῶν ἐπομένων ἐνεργεῖται τακτικώτατα ἅμα τῇ ἐκδόσει αὐτῶν.

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τὸ μόνον ἐν Ἑλλάδι δημοσιεῖον μετὰ εὐρωπαϊκῶν εἰκονογραφιῶν τὰ ἐκλεκτότερα μυθιστορήματα, διηγήματα κτλ. Ὡς δημοσιεύεται τὸ ἱσπανικὸν μυθιστόρημα :

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΣΚΒΑΕΤΟΥ

ἐκ τῶν καλλιτέρων ἔργων τοῦ ΜΑΝΟΥΗΛ ΓΟΝΖΑΛΕΣ.

Τιμὴ ἑτησίως συνδρομῆς :

Διὰ τὰς Ἀθήνας δρ. 5. — Διὰ τὰς ἐπαρχίας δρ. 6.

Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν δρ. 10

Ἐν τῇ γρασίῳ τῶν Ἑκλεκτῶν Μυθιστορημάτων, πωλοῦνται καὶ ἀποστέλλονται ταῖς ἑπαρχίαις καὶ τῷ Ἐξωτερικῷ, ἅμα τῇ παραλαβῇ τοῦ ἀντιτίμου, τὰ ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ φύλλα.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ

Θ. ΞΕΝΑΚΗ

Παρά τῇ Πλατεῖᾳ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς.

Ἐν αὐτῷ ἐγγράφονται συνδρομηταὶ εἰς πάντα τὰ Εὐρωπαϊκὰ περιοδικὰ. Πωλοῦνται κατὰ φύλλα αἱ ἐγγριτότεροι γαλλικαὶ ἐφημερίδες δηλαδὴ Temps, Journal des Débats Voltaire κτλ., ἐκ δὲ τῶν ἰταλικῶν τὸ Secolo. Πωλοῦνται ἐπίσης κατὰ φύλλα τὰ γαλλικὰ περιοδικὰ Univers Illustré, Paris Illustré, République Illustrée κτλ. ὡς καὶ τὸ ἰταλικὸν Emporio Pittoresco. Εὐρίσκεται αὐτόθι πλουσία συλλογὴ σχεδίων γυναικείων ἐργοχείρων, καὶ ἐφημερίδες τοῦ συρμοῦ διὰ τὰς κυρίας, ῥαπτικά καταστήματα κλπ.

Ἐνοικιάζονται μυθιστορήματα Γαλλικά, Ἀγγλικά, Γερμανικά, Ἰταλικά.